

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementenprijs f 6,— per jaar. Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

OP DEZE ZAL IK ZIEN

Op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft.
Jesaja 66 : 2b.

Hoofdstuk 40-66 van Jesaja's profetie wordt genoemd: Jesaja's troostboek. Want het is gericht tot hen, die aan Babels rivieren verkeerden, met hun harpen aan de wilgen en geen lied des Heeren konden zingen in een vreemd land. Doch deze bange tijd voor het overblijfsel naar de verkiezing der genade is bijna ten einde. De terugkeer naar Kanaan is aanstaande. En daarom, we kunnen ons voorstellen hoe het heimwee in het hart der oprechten zich uitstreckte naar die dag der verlossing. En daarom, hoe nader die dag kwam, hoe vuriger het verlangen om het Babelse diensthuis te verlaten en de voeten te plaatsen op de beminde grond. Dan zou vervuld worden: „Ik ben wedergekeerd tot Jeruzalem met ontfermingen; Mijn huis zal daarin gebouwd worden”.

Doch zie, gelijk thans, zo was het ook toen, het was niet alles Israël wat Israël genaamd werd. Ook toen waren er, die schone leuzen uitspraken, doch deze waren niet overeenkomstig het hart. Zij vergaten dat zij voor straf naar Babel waren gezonden en waren dus onboetvaardig. Er was bij hen niets dan een nationale trots, om stad en tempel te herbouwen, maar de ware vernedering des harten, ootmoed en vreze Gods ontbrak. In zulk een vleselijke godsdienst, uitwendigheid en vormelijkheid had de Heere geen behagen. En daarom voert de profeet de Heere sprekende in met deze woorden in het eerste vers: „Waar zou dat huis zijn, dat gijlieden Mij bouwen zoudt? En waar is de plaats Mijner rust?” En daarom, niet op u, die niet anders voorstaat dan een uitwendige godsdienst, niet anders openbaart dan een Jehu's ijver, maar op deze zal Ik zien, op de arme, de verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft”.

Met drieërlei trek zien we hier getekend het beeld van de ware Sioniet. Want zo wordt hij dan in de eerste plaats ons voor ogen gesteld als een arme.

Van armen wordt op meerdere plaatsen in Gods Woord gesproken. We denken hier bijzonder aan de bergrede, alwaar de Heere zegt: „Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen”.

Doch zult ge zeggen: een arme gelukkig, klinkt dat niet ongerijmd? Is het niet beklagenswaardig om arm te zijn? Hoe kan de armoede het hart verscheuren als het hoognodige ten enenmale ontbreekt. Als deschuldiger dwingt tot betaling der schulden, en de nodige middelen daartoe ontbreken.

Doch het zou kunnen gebeuren, dat een rijke

vriend of familielid bewogen is over het lot van zulk een arme, en deze in denoden voorziet. Zeker, dan is zulk één gelukkig te prijzen, al is het dat hij de druk van zijn armoede voor het heden nog gevoelt. Dan is hij gelukkig in het vertrouwen, dat hij in zodanig iemand stelt, die zijn nood kan lenigen en zijn schulden kan en wil betalen. Doch dan is hij niet gelukkig om zijn armoede, maar omdat hij in zijn armoede geholpen wordt.

Maar, zo vraagt ge, is dan armoede een kenmerk van de ware gelovigen, in die zin dat ze iets voor hebben ten opzichte van het Koninkrijk der hemelen?

Immers, zo menen het de roomsen, de zogenaamde bedelmonniken, die afstand doen van al hun bezittingen. Zij leggen de belofte af van vrijwillige armoede, kuisheid en gehoorzaamheid. Zij merken dit aan als verdienste en enige voorsprong in de genade. Doch hoe gans verdorven is zulk een stelling.

Het zal ons daarom duidelijk zijn, dat hier niet bedoeld wordt op armen in tijdelijke zin, al willen we toegeven, dat vaak de armen in onze tekst bedoeld, veelal gevonden worden bij hen, die ook arm zijn naar de wereld, waar Paulus zegt: „Gij ziet uw roeping, broeders, dat ge niet zijt vele machtigen, rijken of wijzen” enz. Echter geen rijke wordt afgewezen om zijn rijkdom, en geen arme wordt aangenomen om zijn armoede. Daarom, de arme in onze tekst bedoeld, is één, die geestelijk arm is. Er zijn in het oorspronkelijke twee woorden voor arm zijn. Het eerste is arm als toestand, dat wil zeggen, arm te zijn, zonder dat men er door neergedrukt is en onder gebogen gaat. Het tweede woord wil echter zeggen: iemand die zijn armoede kent en dat draagt als een last, waaronder hij gebogen gaat.

Immers waarom toch wordt iemand in het natuurlijke arm genoemd? Die recht arm is in het maatschappelijke, voelt zich ellendig, alles ontbreekt hem. Zijn spijs is sober, zijn kleding schamel, zijn woning armoedig. En dit is nu bij de geestelijk arme niet anders gesteld. De armoede van de mens, die van God is afgefallen, overtreft verre de ellende van hem, die arm is naar de wereld.

Maar nu is dit het verschil. De arme in aardse zin kent zijn gebrek, voelt zijn ellende, doch de geestelijk arme van nature niet. Van hem geldt wat de Heere zegt tot Laodicea: „Gij weet niet, dat gij zijt arm, jammerlijk, naakt en blind”. De mens is blind voor zijn blindheid; blind voor zijn armoede, blind voor zijn ellende.

Doch als dan in de tekst gezegd wordt: „Op

VAN DE ADMINISTRATIE

Wie kan mij helpen aan het juiste adres van Wed. P.J. v. Dam, Doelstraat 5b, Krabbendijke? Bij voorbaat onze dank. In aansluiting op dit verzoek, doen wij nogmaals een beroep op hen, die van adres veranderen, dit direkt aan ons door te geven, wat ons veel onaangenaamheden bespaart. Voor ditmaal ontvingen wij aan giften f 34,—. Wie verrast ons een volgende maal? Ook dank aan hen, die nieuwe abonnees opgaven. De termijn van het betalen der abonnementsgelden nadert het einde, nl. 14 oktober a.s. Wie het tot heden nog niet deed, verzoeken wij het thans spoedig te doen, daar wij na genoemde datum de kwitanties gaan verzenden.

Ons gironummer is 704350 t.n.v. Administratie Bewaar het Pand, v. Eeghenstraat 14, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

Door bemiddeling van onze kinderen ontvingen we 18 en 3 Can. dollar voor abonnementen in Hamilton en omgeving. Hartelijk dank. Kunnen er daar nog meer abonnees komen? De administrateur zendt graag proefnummers. We ontvingen voor ons blad een gift van f 7,50. Ook daarvoor hartelijk dank.

B.

deze zal ik zien, op de arme”, wordt hier kennelijk bedoeld op de arme, die zijn armoede en ellende kent, op welke van toepassing is: „de arme spreekt smekingen, maar de rijke antwoordt harde dingen”.

Dezulken, ontdekt aan hetgeen ze door de zonde en hun rampzalige val geworden zijn, worden met de arme Lazarus bedelaars en smekelingen aan de troon der genade. Dezulken liggen aan de poort, met de blinde Bartimeüs roepende: „Zoon Davids, ontferm U mijner”. Gelijk een arme naar de wereld zich berooid gevoelt van alle goed, terwijl schuldeisers hem dwingen: Betaal mij wat gij schuldig zijt. Zo is het ook met een waar geestelijk arme. Hij voelt zijn ellende. Hij ziet zich als Adam in het paradijs naakt voor God.

En wat zijn ellende en armoede volkomen maakt, is dat zijn schuldeiser hem op de hielen zit. Ontdekt aan zijn totaal onvermogen om een kwadrantenpenning te betalen, ziet hij zich van alle zijden arm en ellendig. Zo zijn ze van alle zijden arm en ellendig. Het enige en noodzakelijke, namelijk een God voor hun hart en een Borg voor hun schuld, missen zij, waarom ze wel eens uitroepen:

Gij, Die 't zuchten hoort der armen,
Wil U over mij erbarmen,
Dat ik U niet langer mis,
Die mijn ziel zo dierbaar is.

Zo zien we bij de aanvang, als een zondaar zichzelf leert kennen in zijn ware toestand, dat hij een arme is. Alle toedien en voden van een verbroken werkverbond, waar hij zichzelf mee wilde dekken voor de gerechtigheid Gods, ontvallen hem, alle kooppenningen waarmede hij de genade wil kopen en een grondslag wil leggen om door de Heere aangenomen te worden, ziet hij als een spinrag weggevaagd door het ontledigende en ontgrondende werk van God de Heilige Geest. In

deze weg alleen wordt hij een onderwerp voor het Voorwerp, Christus, waarvan de apostel getuigt: Gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was". Voorwaar, dan kan niets en niemand hun uitgebreide begeerten, hun totale ledigheid en armoede vervullen, dan Hij, waarvan ze met Groene-wegen weleens uitroepen:

Ik weet, dat ik door al mijn klagen,
Jezus lief, U niet kan behagen.
Maar 't bedroefd, geprangd gemoed
Vindt in 't wenen U nog goed.

Zij leren echter niet alleen statelijk, maar ook na ontvangen genade standelijk hun armoede beleven. En o wonder, juist aan een arme kan de Heere Zijn genade kwijt. Daarom is het genade, armmakende genade, die ons telkens weer een onderwerp moet maken van die allerzoetste genade, voor de

rijkdom der hemelse genadegaven. Hij moet altijd maar weer met lege handen komen. Want genade verheerlijkt zich in bedelarm te komen. Verliezen zet de ziel in het rijkste winstgenot. Niets hebbende, nochtans alles bezittende, wordt in deze weg geleerd. En daarom niets hebbende, arm aan gerechtigheid, arm aan geloof, arm aan heiligmaking, maar als een worm voor God in het stof te liggen, wordt nochtans in die armoede het allergrootste goed ontdekt, dat zijn bezitters het eeuwige leven schenkt. Om deze armoede te beleven is noodzakelijk, maar is ook genade en begeerlijk, gelijk de dichter in Psalm 119 zingt:

Geen meerder goed, Heer', Gij mij geven
meugt,
Dan dat Gij mij vernedert en maakt
kleine.

S.

S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

40.

Met verwondering denkt de Pelgrim terug aan zijn verblijf in het schone paleis, dat met zorg is gebouwd en in stand gehouden wordt voor de arme reizigers naar Sion. Tot op de dag van heden heeft de tand des tijds dat niet kunnen vernielen. En wij hebben vanuit het Woord een gegronde hoop, dat 't door een aardbeving niet zal getroffen worden. Het zal door Hem, Die het heeft laten verrijzen, in stand gehouden worden tegen al de stormen van de tijd tot op de dag van Zijn komst. Maar, en dat hebben wij te betreuren, het wordt niet altijd door evenveel gasten bezocht. Wordt het getal van oprechte reizigers naar de stad des Heeren minder, dan wordt het paleis als vanzelf minder bezocht. Hoewel dit vorstelijk paleis nooit een puinhoop zal worden, want de gemeenschap der heiligen houdt de Heere in stand. De bron van milddadigheid blijft hier vloeien, nooit wordt vanuit het paleis iemand ledig weggezonden. Hier is het altijd een eten van des Konings tafel, die getuigt van Zijn grote milddadigheid. Met heerlijke vruchten vanuit het land des Heeren zijn de handen van de Pelgrim bij het afscheid gevuld. En in al die edele vruchten mocht hij nog een geruime tijd Gods goedertierenheid proeven en smaken.

Maar zijn dat dan zulke beste mensen in het paleis, daar zij zo ijverig zijn in goede werken en mild in het geven? Ik durf van deze mensen niet één goed woord te zeggen, want als ik dat zou doen dan weet ik zeker, dat zij er allen even scherp tegenop zouden komen. Nooit hoort u ze een goed woord van zichzelf zeggen en ze kunnen het ook niet verdragen dat anderen dan doen.

En toch zijn zij rijk in goede werken! Inderdaad, dat zijn zij. Maar daar willen zij niet in geprezen worden. Want, zeggen zij, dat is niet van ons. Daar hebben wij leren leven vanuit het Goddelijk geven, geven van hetgeen wij uit Zijn milde handen mochten ontvangen, en dagelijks ontvangen. Van de Heere zingen zij: „Gij zijt goed en goeddoende”. Niet één mens is vanuit zichzelf in staat goed te doen. Al het goede van de Heere ontvangen en in het paleis genoten, zal wel tot zijn recht komen in hetgeen de Pelgrim staat te wachten. Soms laat de Heere ons ter helle nederdalen om met meer klaarheid door Hem gesteld te worden in de genietingen van het hemelleven. Maar op een hemelvaart kan ook wel weer een hellevaart volgen, opdat wij in de strijd tegen het boze en de boze, steeds meer geoefend zouden worden. En zo wordt Christus ons in Zijn hellevaart en hemelvaart steeds weer en meer dierbaar.

Maar in de vallei der Vernedering had de Pelgrim het hard te verantwoorden. Hij had slechts een korte weg afgelegd, toen hij een geweldige vijand, een sterk gewapende ontmoette, Apollyon genaamd.

In Openb. 9 : 11 lezen we: „En zij hadden over zich tot een koning de engel des afgronds, zijn naam was in het hebreuws Abaddon, en in de griekse taal had hij een naam Apollyon”. Oorspronkelijk was hij de engel des hemels om God te dienen en te verheerlijken. Maar doordat hij zijn beginsel niet bewaard heeft, is zijn naam Verdervver en de afgrond zijn plaats. Wee de mens, die hem tot koning heeft in de dienst der zonde.

Het was door het luisteren naar de helse stem van de Verdervver, dat wij geheel verdorven zijn in ons bestaan. Al het verderf dat opkomt uit ons verdorven bestaan heeft in die daad haar oorzaak.

Toen de Verdervver recht op de Pelgrim afkwam, begon hij bevreesd te worden en bij zichzelf te overleggen of hij zou teruggaan of stand houden. Een gedachte die opkwam uit het besef, dat hij tegen de Verdervver niet opgewassen was. Diens haat tegen het leven met de Heere en het reizen naar Sion is geweldig. Tegenover de liefde van de Vorst Immanuël staat de vijandschap van Apollyon. Maar nu overwoog de Pelgrim bij zichzelf, dat hij geen bedekking had voor de rug, en als hij nu de vijand de rug toekeerde, zou hij hem gemakkelijk met zijn pijlen kunnen doorboren. Hij besloot dus moedig stand te houden, want zo dacht hij, al had ik geen andere drijfveer dan de begeerte gered te worden, dan zou ik niets beters kunnen doen. Hoe wijs toch van de Heere geen bedekking te geven voor de rug. De grote Koning wil niet dat wij op de vlucht slaan zo we op het rechte pad der gehoorzaamheid zijn. Want daarmee zouden wij het ingaan in de stad des Heeren kunnen verderven. En dat is het juist wat de Verdervver beoogt in al zijn verschrikkingen.

Als Jozef op de vlucht slaat en zijn kleed achter laat, staat de zaak geheel anders. Laat ons vluchten tot de Heere om de greep der ongerechtigheid te ontvluchten gelijk Jozef deed. Maar hier zocht de helse vijand een kind des Heeren met machteloosheid te slaan, opdat hij zou komen tot een overgave aan hem, zo dat de reis naar Sion niet volbracht zou kunnen worden. Van de gelegenheid op de vlucht te slaan heeft de Pelgrim, Gode zij dank, geen gebruik gemaakt. Hij blijft staan als man tegenover man, doch niet in eigen kracht. Er is in zijn hart een vast vertrouwen op de Man van Gods raad.

Nu kwam Apollyon op hem af. Het monster was vreselijk om aan te zien. Zijn gehele lichaam was met schubben bedekt als een vis, en daarop was hij trots; hij had vleugels als een draak, voeten als berenklaauwen, en uit zijn buik kwam vuur en rook. Zijn mond was gelijk aan de muil van de leeuw. In de nabijheid van de Pelgrim gekomen, wierp hij deze een blik vol minachting toe en begon

hem te ondervragen: Waar komt gij vandaan? Wat is het doel van uw reis?

In deze twee vragen gaat satan regelrecht op zijn doel af. Als Verdervver wil hij de Pelgrim in het verderf hebben. En daarom is Apollyon hem een tegenstander op de weg naar Sion. Kort en zakelijk antwoordt de Pelgrim: „Ik kom van de stad Verderf, die vol is van allerlei ongerechtigheid, en ik begeef mij naar de berg Sion”.

„Daaraan bemerk ik”, zo sprak Apollyon, „dat gij één van mijn onderdanen zijt, want die gehele streek behoort mij toe en ik ben er de heer en gebieder. Waarom zijt gij aan uw wettige heer ontlopen? Indien ik de verwachting niet koesterde, dat gij mij betere diensten zoudt kunnen bewijzen, ik zou u met één slag ter aarde vellen”.

Hier gaat het in de eerste plaats om het recht van Apollyon op de burgers van de stad Verderf. En zij hebben zich, en 't is waar, vrij- en moedwillig overgegeven aan de heerschappij van de vorst der duisternis. Maar daartoe is de mens door hem verleid en bedrogen. Geheel anders staat de zaak bij de gevallen engelen. Daar is er niet één verleid, noch bedrogen. Niet van buiten af, doch van binnen uit heeft de gehele hellemacht zich losgescheurd van God. En zo was het met de mens niet.

Maar dat wordt door de Pelgrim niet gezegd of verstaan tot verontschuldiging van de mens. De boze wordt door zijn hels bedrog veroordeeld in zijn vermeende rechtsgeldigheid op het bezit van de Pelgrim.

Wederrechtelijk, met krenking van Gods Woord en recht zijn wij van nature in de slavernij van satan. De Heere heeft recht op ons. Hij heeft ons voor Zijn dienst geschapen en niet de vorst der duisternis.

„Ik ben”, zei de Pelgrim, „'t is waar, in uw rijk geboren, maar uw dienst is een harde dienst en uw loon zo, dat iemand niet kan leven — want de bezoldiging der zonde is de dood. Toen ik dus tot het inzicht daarvan kwam, heb ik gehandeld zoals ieder verstandig mens doet; ik heb gezien of het mogelijk was mijn toestand te verbeteren”.

Door het licht der Schrift is de Pelgrim tot het inzicht gekomen, dat de dienst van zonde en satan dood en verderf tot loon heeft. Toen de verloren zoon tot zichzelf was gekomen begon hij anders te denken en te leven. Hij is opgestaan, tot zijn Vader gegaan om zijn zonden te beleiden en bewenen. En zo heeft de Pelgrim eveneens de dienst van zonde en satan verlaten. De Heere heeft recht op ons.

A.

R. Kok

De Reformatie en het Woord

3.

Luther: Los-van-Rome.

Van roomse zijde is opgemerkt, dat Luther de kerk heeft verlaten. Dit is niet de juiste weergave van het historisch gebeuren. De bekende historiekenners Merle D'Aubigné schrijft: „Het was niet Luther, die zich van Rome afscheidde, het was Rome, dat zich van Luther scheidde en dat aldus verwierp het aloude geloof der Katholieke Kerk, waarvan hij toen de vertegenwoordiger was”.

Deze uitspraak kan met de werkelijkheid gestaaft worden. Luther heeft alles in het werk gesteld om de kerk te hervormen. Hij was niet van voornemen de kerk te verlaten. Zijn hoofddoel, zijn streven was, dat het Woord des Heeren weer heerschappij zou hebben in de kerk. Het licht van het Evangelie weer zou stralen in de kerk. Luthers prediking en geschriften verwekten geweldige reacties. Zij leidden tot bekering, maar ook tot verzet en verwerping.

Luther werd bij de paus aangeklaagd. Men had in hem een ketter ontdekt. Paus Leo nam de zaak aanvankelijk licht op. Hij beschouwde haar slechts als een onbeduidende monniken twist. Hij eiste herroeping van Luther, maar deze weigerde. Luther schreef een brief aan de paus, met een nadere uitleg van zijn stellingen. Het antwoord was de opening

van het ketterproces. Luther ontving het bevel om binnen 60 dagen te Rome voor zijn rechters te verschijnen. De keurvorst weigerde hem uit te leveren. Door enkele bemiddelingspogingen kwam dit tot stand, dat Luther zou zwijgen als zijn tegenstanders ook zouden zwijgen. Een aanval van Johan Eck, professor te Ingolstadt, dwong hem echter weer tot spreken. Wederzijds werd afgesproken, dat de strijd zou worden beslist in een godsdienstgesprek te Leipzig in de zomer van 1519.

Ondertussen bestudeerde Luther ijverig de kerkgeschiedenis. Daardoor leerde hij zien hoe onhoudbaar de pauselijke pretentie over Christus' kerk was. Onweerstandelijk kwam in hem de overtuiging der middeleeuwse ketteren boven: de paus is de antichrist. Zo werd Luther door eigen studie en door de aanvallen van zijn tegenstanders stap voor stap tot steeds nieuwe inzichten gebracht. Leipzig heeft voor Luther ook een grote verheldering betekend. Juli 1519 werd het dispuut te Leipzig gehouden. Dr. Eck stelde Luther de vraag, of de paus wel het recht heeft van ieder mens gehoorzaamheid te eisen. Luther wijst er op, dat deze zaak pas de laatste eeuwen was gaan spelen. Vroeger bijv., ten tijde van het koncilie van Nicea (325), nam niet de bisschop de eerste plaats in in de kerk. Luther vindt het dan ook niet juist de gezagsgwestie zo te stellen. De Heilige Schrift moet boven alles gezag hebben. Hierop antwoordde Dr. Eck: „Als u zo gaat spreken, staat u klaarblijkelijk geheel aan de zijde van de „vermaledijde” ketter Wicliff en beaamt u de schandelijke dwalingen van Huss”. Luther antwoordde hierop: „Zelfs dan, wanneer de Hussieten het recht van God aan hun zijde hadden, moesten zij zich van de kerk niet afscheiden, want het hoogste Goddelijke recht is eenheid en liefde”.

In de pauze heeft Luther zich verdiept in de akta van het koncilie van Constanz (1415). Hij las daarin: „De ene heilige algemene kerk is het geheel der uitverkorenen. Deze kerk is slechts één, zoals het getal der uitverkorenen slechts één is”.

Dit waren enkele stellingen van Huss, die het koncilie verwierp. Luther was het met de stellingen volkomen eens, vandaar zijn belijden: „Deze stellingen van Johannes Huss zijn geheel christelijk en evangelisch”.

Met overtuiging riep hij daarna uit: „Geen gelovig christen kan genoodzaakt worden boven de Heilige Schrift uit iets door bemiddeling van de roomse kerk te geloven”. Sluw vraagt Eck: „U beweert dus, dat ooit een koncilie gedwaald heeft?”

Ja, zegt Luther, koncilies hebben soms gedwaald, omdat zij kunnen dwalen. Geen koncilie kan nieuwe artikelen des geloofs invoeren of Goddelijk recht maken, wat van nature geen Goddelijk recht is. Koncilies hebben elkander tegengesproken”. Eck reageerde hierop: „Zo, zo, dan stel ik vast, dat u aan uw eigen uitleg van de Schrift meer waarde hecht, dan aan die van de paus, van koncilies en van doktoren en universteiten”.

Luthers laatste woord was: „Alleen de Heilige Schrift kan de grondslag voor het geloof zijn. Noch de paus, noch de koncilies waarborgen het heil en zijn volstrekt maatgevend voor het geloof”. De teerling is nu geworpen. Luther is een ketter! Over hem moet de banvloek worden uitgesproken. Dr. Eck, die na het Leipziger dispuut naar Rome gereisd was, keerde terug met de pauselijke bul. De aanhef van deze bul luidde: „Maak u op, Heere, twist Uw twistzaak. Uw wijngaard wil een wild zwijn uit het woud verwoesten, een wild zwijn wil hem afweiden. Maak u op Petrus..... maak u op Paulus..... want daar is een nieuwe Porphyrius opgestaan”. In de bul werden de 41 uitspraken van Luther verworpen als ketteren. Tevens gebod de paus, dat Luthers geschriften openlijk verbrand zouden worden. Bovendien zou over Luther, wanneer deze niet binnen 60 dagen alles herriep, de kerkelijke ban worden uitgesproken. Op het verbranden van zijn werken reageerde Luther: „Boeken verbranden is geen kunst. Zelfs de kinderen van de straat kunnen dat doen,

hoeveel te beter de heilige vader met de doktoren der kerk! Laat men echter mijn boeken weerleggen, met deugdelijke bewijzen uit de Heilige Schrift, meer heb ik nooit gevraagd”. Voor de bul was hij niet bevreesd. Hij schreef aan één van zijn vrienden: „De bul doet me niets; ik heb met Christus alléén te doen. Ik ben door Gods genade vrijgemaakt en bullen vertroosten noch verschrikken mij. Mijn kracht en troost zijn in een plaats, waar noch mensen noch duivelen zezouden kunnen bereiken. Ik weet nog niet wat er gebeuren gaat, en maak me ook geen zorgen datik het zal weten. Die in de hemel woont, heeft ook in het begin, de voetzetting en het einde van deze zaak voorzien”.

Dat de paus de antichrist was, was hem nu volkomen duidelijk. Onder het masker van christelijke heiligheid en kerkelijke rechten vervalste en onderdrukte deze het Evangelie van vrije genade.

Luther wilde ook laten zien, dat dit hem duidelijk was geworden. Zijn jongere kollega en boezemvriend Filippus Melancton liet hij overal bekend maken: „Ijvert u voor de Evangelische waarheid, komt dan om 9 uur, komt dan buiten de stadsmuur bij de kerk van het heilige kruis. Daar zullen naar het gebruik der apostelen de boeken van het pauselijke recht en van de scholastische theologie worden verbrand. Onze vijanden zijn zover gegaan, dat ze Luthers boeken hebben verbrand”. Tien dec. 1520 verbrandde hij de pauselijke bul en het pauselijke wetboek voor de poort van Wittenberg in tegenwoordigheid van professoren en studenten. Luther sprak de woorden: „Die in de hemel zit en alles regeert, heeft de voortgang en de uitkomst van deze zaak bepaald. Wie het lot ook treffen moge, ik heb er geen bestrijding over, want het kan alleen maar uitvallen volgens Zijn genadige wil”.

Onder het uitspreken van de woorden: „omdat gij Christus bedroefd hebt, zo vertere u het hemelse vuur” werd de bul in het vuur geworpen. Deze daad van Luther maakte diepe indruk. Alle touwen waren nu doorgesneden, die hem aan de kerk verbonden. De volgende dag wees Luther zijn studenten erop, dat er ook voor hen nog maar twee mogelijkheden bestonden: de hel of het martelaarschap. De antichrist of Christus.

Na de definitieve breuk met Rome, schreef Luther aan één van zijn leermeesters: „Ik schrijf nu bevende en biddende, maar ook met meer blijdschap in mijn ziel, dan ik ooit in mijn ganse leven smaakte”. Hierna sprak de paus. In een nieuwe bul werd de ban over Luther en zijn aanhangers en het interdikt (de algehele schorsing van kerkelijke bedieningen) over alle plaatsen, waar de leer ingang vond, uitgesproken. Luther stond buiten de kerk van Rome, maar niet buiten de kerk van Christus. Die kerk is naar onze belijdenis een heilige vergadering der ware Chrisgelovigen. Deze verwachten al hun zaligheid in Jezus Christus. Ze zijn gewassen door Zijn bloed, geheiligd en verzegeld door de Heilige Geest. Bent u een levend lidmaat van die kerk? Luther kon door Gods genade deze vraag bevestigend beantwoorden. Wie een levend lidmaat is, zal dit ook eeuwig blijven.

Is dit niet om jaloers op te worden?

Moet dit niet stemmen tot aanbidding?

M.C. Tanis

DS. M. BAAN

U vindt in dit nummer geen artikel van Ds. Baan. Vermoedelijk moeten we ook in de eerstvolgende nummers een artikel van hem missen. Ds. Baan moet namelijk voorlopig rust houden. Hij heeft een te hoge bloeddruk. Hij gaat al goed vooruit. We leven met hem mee en hopen van harte, dat de Heere het ook verder in alle opzichten met hem welmaakt, zodat hij met enige tijd verkwikt en gesterkt weer de arbeid in Gods Koninkrijk en ook voor ons blad kan hervatten. We willen hem van deze plaats hartelijk groeten.

B.

Kerk en televisie.

Tot nu toe hebben we onze aandacht gericht op de bezwaren, die het gebruik van de televisie met zich meebrengt binnen de kring van de gezinnen. Ook in dit artikel willen we op onze gezinnen blijven letten. Alleen wensen we thans iets te schrijven over de taak van de kerk ten aanzien van deze zaak, en de wijze, waarop die taak door de kerk betracht moet worden.

Het is bekend, dat in ons land uitspraken bestaan van verschillende kerkengroepen wat betreft het gebruik van de televisie.

De Generale Synode van de Gereformeerde Gemeenten Utrecht 1953 sprak uit, dat het gebruik van de televisie in de gezinnen, of anderszins tot vermaak, ten strengste moet worden veroordeeld en dat de kerkeraden de roeping hebben tegen dit gebruik van de televisie met kracht, zo nodig met toepassing van censuur op te treden. Op de Generale Synode van 1959 van dezelfde gemeenten, waar aangedrongen werd op eenzelfde gedragslijn, werd dit besluit weer bevestigd.

In de Gereformeerde Gemeenten in Nederland worden leden, die in het bezit zijn van een televisietoestel, gecensureerd. De laatste synode van de Oud-Gereformeerde Gemeenten van dit jaar besloot onder meer bekend te maken: „Het bezitten van een t.v.-toestel is ontoelaatbaar wegens de zedenbedervende invloed. Degenen, die een t.v. bezitten of aanschaffen, zullen daarom afgevoerd worden als lidmaat der gemeente”.

Op een andere wijze lezen we ook van besluiten in deze zaak. Dan niet zozeer van bredere vergaderingen, maar van kerkeraden. De dagbladpers zorgt er wel voor, dat we daarvan op de hoogte blijven.

Als een kerkeraad ergens in Nederland iemand afhoudt van het doen van belijdenis wegens het bezit van een t.v.-toestel, is de sensatie-pers er als de kippen bij om het den volke bekend te maken. In dat opzicht is men nog niet veel verbeterd sinds de liberale spot met de bekrompenheid — althans in het oog van de liberale wereld — van de afgescheidenen uit de vorige eeuw.

't Is ook wat, als een kermisverhaal uit Leersum voorpaginanieuws gaat worden: geen gratis kaartjes voor de kinderen van de christelijke school. Net alsof dit laatste niet vanzelfsprekend is.

Wij voor ons hebben geen behoefte om op allerlei sensatie-berichten in te gaan. Het gaat er maar om, dat verschillende kerken uitspraken hebben gedaan.

In onze kerken kwam er nimmer een uitspraak tegen het gebruik van de t.v., althans landelijk gesproken. Wel was er op de Generale Synode van 1959 een instructie van de P.S. van het Oosten over de levenshouding van de christen in deze tijd. In die instructie werd ook gesproken over de gevaren van de televisie, die de passieve genotslust versterkt, de eigen oordeelsvorming verzwakt, de arbeid voor Gods koninkrijk grotelijks benadeelt en door haar gerichtheid op het visuele een zo grote invloed heeft dat uitzendingen van onchristelijk gehalte de ongerechtigheid bevorderen. Sommigen vonden ter synode dit voorstel niet scherp genoeg gericht, vooral wat de gevaren van de t.v. betreft. Anderen vonden een eventuele uitspraak van een Generale Synode over deze dingen niet juist. Volgens de laatsten zou dit veel op een pauselijke encycliek gaan lijken. Uiteindelijk werd het voorstel teruggedrongen. Zodat wij geen uitspraak t.a.v. de t.v. van de meest brede vergadering der kerken kennen.

't Zal toch niet in geding mogen zijn — dunkt me — of de kerk een roeping heeft ten aanzien van de zonden. In een ander verband hebben we al eens over deze zaak gesproken. 't Is de opdracht aan de kerk om de boodschap van leven en dood te brengen, van het Woord van God. Daarin ligt toch zeker opgesloten, dat de kerk de roeping heeft om de zonden bij de naam te noemen en af te manen van alle

paden der ongerechtigheid. Zou dan niet gewaarschuwd moeten worden tegen de ongerechtigheden, die voor het t.v.-scherm verschijnen? Ik zou eer vrezen, dat er te weinig gewaarschuwd wordt dan te veel. En daarbij meen ik, dat de waarschuwingen zich niet alleen moeten richten tegen het misbruik, maar ook tegen het bezit in het tegenwoordige bestel. De kerk mag niet uitgaan van de ideaalmens, die het wel kan regelen, maar van de mens, die én om zichzelf én om een ander beter 10 meter dan 10 cm van de afgrond vandaan kan blijven.

Alleen zal deze roeping moeten beginnen daar, waar het Woord verkondigd wordt in de plaatselijke kerken. Een uitspraak van een synode — ik betreur het, dat wij er geen hebben — mag nooit een afschuiven worden van verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerk. Ik voor mij kan het juist waarderen, dat in de uitspraak van de Gereformeerde Gemeenten op de roeping van de kerkeraden gewezen wordt. Een kerkeraad, die niet eigen roeping en verantwoordelijkheid kent, voert eigenlijk niet meer dan wat maatregelen van „hogerhand” opgelegd uit.

Binnen het geheel van de bediening van Gods Woord zal er vanaf de kansel vermaand moeten worden. En laten de kerkeraden het huisbezoek vooral in deze zaak niet vergeten. Het is heus niet eenvoudig in een gemeente, waar heden met t.v. zijn, op die wijze, die in overeenstemming is met het schriftuurlijk karakter van de vervulling van het ambt, te vermanen. En dit kan daarom nooit anders gebeuren dan met het oog op het eeuwig belang van de zielen die toebetrouwd zijn. Voor het overige: lidmaatschap en censuur zijn zaken, die toch wel allereerst de plaatselijke kerkeraden aangaan. En telkens zal naar de maatstaf van Gods geboden geoordeeld moeten. De roede van de tucht is door God gegeven aan de kerk om die te gebruiken, als het nodig is.

Daarom blijven we het toch betreuren, dat onze kerken nimmer gekomen zijn in de meeste brede vergadering tot een getuigenis tegen het kwaad, dat hier dreigt. Er zijn sprekende gevaren en sprekende zonden in iedere tijd, waarbij de stem van de kerken niet zwijgen kan. De zaak van het leven raakt net zo goed het welzijn van de kerk als de zaak van de leer. Nog meer: verval in het leven is vaak openbaring van verslapping in de leer, die naar de godzaligheid is. Een waarschuwend getuigenis, zoals onlangs door de classis Rotterdam uitging tot alle Gereformeerde Gemeenten in die classis zou ons lief geweest zijn. Jammer is het daarbij, dat men wel verzekert zelf ook ernstige bezwaren te hebben tegen wat zo in doorsnee voor het kijkglas komt, maar men ondertussen berust in het feit, dat de televisie er nu eenmaal is. „Wij kunnen de klok niet terugzetten”. Dat heet nuchter. Maar Gods Woord leert een ander soort nuchterheid. Weest dan nuchteren en waak.

Ds. Slagboom

17 Uit de **P**raktijk

U moet mij maar niet veel vragen, want ik ben maar een dom mens, en ik weet er zo weinig van. Als ik andere mensen hoor, die zo over de waarheid kunnen spreken, dan denk ik wel eens: die zullen het wel hebben, dan grijp ik overal naast; ik heb al zo veel gehoord in mijn leven, maar echte godvrezende mensen ontmoet men niet veel. Ik geloof dat er veel over gepraat wordt, maar dat er weinigen zijn die er deel aan hebben. Deze woorden werden eens gesproken door een oude man, die nu al jaren in de eeuwigheid is, tijdens huisbezoek. Daar wij hem reeds kenden van onze jeugd af, en wij op latere leeftijd meerdere malen met hem op verschillende waterwerken hadden omgegaan, en hij een keurig mens was zowel in de week als op zondag, hadden wij altijd gedacht: in die man kon wel eens wat van de Heere liggen, daar wij indertijd weleens iets

uit zijn mond vernamen, hetwelk daarvoor verwachting opwekte. Nu in zijn oude dag hem bezoekend, viel het ons wel wat tegen, en in het verloop van de gesprekken lag het zo voor onze aandacht hetgeen Paulus vermaant: bestraf een oude man niet hardelijk, ziende onze jonkheid en zijn ouderdom. Dit hebben wij hem ook gezegd tijdens ons gesprek, waarop hij antwoordde: zeg het maar recht zoals de zaken liggen, en zie in deze mijn ouderdom niet aan.

Welnu, volgens zijn eerste gezegde hebben wij geantwoord, dat er maar één vraag is daar wij niet overheen mogen leven, dat is die enige vraag des harten: hoe kom ik met God verzoend? Een vraag, zo betamelijk als noodzakelijk voor jonge en oude mensen. Ja man, mocht dat maar meer een levende vraag zijn, wat wordt daar weinig over gedacht; een mens leeft zo maar door en hij is oud voordat hij er erg in heeft, en het zal er toch straks op aankomen als het sterven wordt, want dan zal er wat anders gekend moeten worden. Als ik terug denk aan mijn jeugd, ja dan zijn er tijden geweest dat ik daar meer mee te doen had dan nu, het heeft aan overtuigingen en roepstemmen niet ontbroken; in mijn jeugd heb ik wel opkeringen gehad zodat ik niet mee kon doen met mijn makkers, ik zat toen liever in de kerk dan er buiten, mijzelf uitleven in de wereld kon ik niet, ik gevoelde mij altijd aangetrokken tot de waarheid, maar hoe ouder ik geworden ben, hoe minder mij de waarheid doet. Ik ondervind: hoe ouder hoe kouder, en zo ben ik de zeventig al gepasseerd, en moet zeggen dat ik nog voor eigen rekening leef.

Dat gaat zo toch niet goed, vriend, als het op sterven aankomt zijn wij even oud; er wordt gezegd: jonge mensen kunnen sterven, maar oude mensen moeten sterven; maar daar u nu al zo oud bent, verontrust het u niet en denkt u er niet aan dat eenmaal het uur van scheiden zal aanbreken? Moet u met mij niet zeggen: wat zijn wij toch zorgeloos, daar toch ons eeuwig wel of wee er aan verbonden is hoe wij straks deze wereld zullen moeten verlaten; gaan wij heen zoals wij geboren zijn, dan zal het een eeuwig wee zijn, dan zullen wij niet kunnen bestaan voor onze Schepper en Formeerder; maar zou het mogen wezen dat wij ons hier leerden verfoeien voor Hem en ons schuldig kennen voor de Heere, en de enige weg des behouds ook voor ons geopenbaard en ontsloten zijn, dat wij deel mochten krijgen aan de enige Borg en Middelaar, en in Hem gevonden worden, dan zou het eeuwig wel uitmaken. Maar u sprak zo even over overtuigingen in uw jeugd, wat was er toen eigenlijk aan de hand?

Ja, wat zal ik zeggen, het is mij meer dan eens moeilijk geweest omdat ik ingezien heb dat als ik zo voortleefde het zeker op de eeuwigheid aanging, en dat ik zo niet sterven kon, want zo zijnde zou ik voor eeuwig verloren gaan; in die tijden zat het mij niet gemakkelijk, en raakte ik aan het bidden. Maar ja, dan ging dat weer over en het liet eigenlijk niets na dan de wetenschap dat het mij toen en toen wel benauwd was geweest. Alleen hebben die dingen wel dit stempel op mijn leven gedrukt, dat ik mij gedurig onder de verkondiging van Gods Woord begaf.

Als ik dit nu goed hoor, vriend, hebben die benauwdheden u eigenlijk niet op die enige plaats gebracht als een schuldige zondaar, het is overgegaan zoals het gekomen is; en in uw latere leven zijn de slagen u ook niet onthouden, als ik denk dat u een bijna volwassen kind verloren hebt, dan mag u zeker wel spreken van roepstemmen.

Ja, en dit alles heeft mij niet nader gebracht. Denk eens in wat het is als men kinderen verliezen moet; dat kunnen zij maar gevoelen die dat ondervonden hebben, dat gaat nooit uit de gedachten, temeer daar wij geen hoop hebben dat ons kind een goede reis heeft aangedaan.

En wij, vriend, mogen nog in dit heden verkeren, voor ons is de deur nog niet gesloten, nog leven wij in de mogelijkheid om zalig te worden; en welk een voorrecht hebben zij, die hier voor de Heere mogen leren invallen

en zich leren kennen als een schepsel, dat om eigen schuld verloren ligt en rechtvaardig verloren moet gaan, maar voor wie de enige weg ter zaligheid ontsloten is in de Heere Jezus Christus, en bij Hem leerden schuilen. Welk een onuitsprekelijk voorrecht hebben de zulken. Zou u daar geen zin in krijgen, vriend? 't Is zo noodzakelijk, maar ook profijtelijk voor de tijd en de eeuwigheid.

Ja, dat is waar, maar een mens denkt altijd aan zelfbehoud, en ik hoor altijd dat het moet gaan tot Gods eer, maar hoe krijgt men dat in het oog, als ik daar over denk dan moet ik zeggen: 't gaat allemaal om jezelf Willem! Een mens is eenmaal zo.

Dit laatste spreek ik niet tegen, maar u bent een trouw Bijbellezer, en dus hebt u zo hier en daar wel gelezen dat de mens wordt aangespoord om zich te haasten om *zijns levens wil*, en waarom is het dat een mens, die het te kwaad krijgt vanwege zijn zonden, gaat roepen? Heeft hij bij de eerste aanslag Gods eer op het oog, of gaat het om zijn *leven*? Daar zijn onderwijzingen voor nodig om te weten en te geloven dat in de verheerlijking van Gods Naam en deugden de zaligheid van de zondaar ligt, vandaar dat er tijden in het leven zijn, waarin men zich bijzonder verblijden mag als de Heere alleen maar groot en alles is, dan gaat het ook alles om de eer Gods en niet om *mij*, dat zijn zalige tijden in het leven vriend, dan heb ik geen waarde, maar dan is de Heere alleen en al waardig. Maar wij zeiden zoëven dat wij nog in het heden mogen zijn, wij hebben nog een stem om te roepen tot een onbekende God, want een mens van nature roept een onbekende God aan, evenals de Atheners in Paulus' dagen. Wie weet, zegt de profeet, God mocht Zich wenden, en ook oude mensen, die hun leven lang als buiten God geleefd hebben, roept Hij nog toe: Wendt u naar Mij toe en wordt behouden. Maar mij dunkt, gezien uw hoge leeftijd, is het toch wel zeer noodzakelijk om haast te maken; wat een weldaad zou dat wezen vriend, als u tot Hem mocht leren vluchten met een gans verdorven hart, als een beladen zondaar, en nochtans ziende op Hem, Die een eeuwige toevlucht is. Ja dat zal waar zijn, als dat nog eens gebeuren mag. Kijk eens naar die vrouw van 83 jaar hier op de kaai, die u ook nog wel gekend hebt, die in haar hoge ouderdom nog bekeerd werd. Ja vriend, dat mens was nog 10 jaar ouder dan u, maar ik zou zeggen, laat het daar niet op aankomen, want u weet ook niet of u nog 10 jaren leven zult, en in dat geval zien wij Gods vrijmacht en onnaspeurlijke wegen. Denk eens ernstig na over deze dingen, welke bemoeienissen en arbeid heeft de Heere ook aan u ten koste gelegd. Maar ik hoorde u deze avond enkele malen spreken over domheid en onkunde. Dat wordt doorgaans heel gemakkelijk gezegd; maar zo onkundig zijn wij niet geschapen, vriend. Als dat eens op het hart gebonden wordt, dan is het eigen schuld dat het zo is, dan wordt het levende schuld, waarover gewoond en getreurd wordt en dan durft men zich niet meer verschuilen achter onkunde, want dan klaagt het mij aan dat ik zo onkundig ben. De apostel schrijft dat wij vanwege de tijd wel vaders moesten zijn, maar nu zijn wij als zuigelingen. Vriend, als het ontdekkende licht des Geestes gaat schijnen in onze harten, wat komen wij dan openbaar als een verdorven poel, daar niet één draad goed aan is; wat heeft de Heere een werk om van zo'n verdorven klomp een vat ter ere te maken. Nochtans Hij is de Machtige, Die het alles doet om Zijns zelfs wil.

Goede avond, en vriendelijk dank voor jullie bezoek.

J. van Heteren

AALST (Gld.)

Het bestuur van de Kon. Emmaschool voor Chr. Ulo vraagt een

LEERKRACHT

Liefst met Frans of er voor studerend. Een mooie woning is beschikbaar. Brieven aan het hoofd der school: A. van Baalen, Vrijheidslaan 13, Brakel (Gld.), tel. 04187-407.